

at der er Mange, der med fri Villie og Forsæt lade Børn tage Del i Bogtergjerningen og i det Hele den Gjerning, der forefalder i Landbruget eller i hvilkensomhelst anden dagligdags Gjerning, og det af den gode Grund, at Børnene skulle vænnes til at tage Del i Alt, at det er en ligefrem Nødvendighed, at de tidlig vænnes til at tage Del i den daglige Gjerning. Blandt de mange Ting, man maa lægge Mærke til, er ikke mindst dette, at, dersom Smaakaarsfolk, fattige Folk holde deres Børn fra at faae en tjenende Stilling om Sommeren, saa have de ingen Bødensting ved Huset, eller hvor de nu bo, som de kunne lade Børnene tage fat paa. Men ganske anderledes forholder det sig med Gaardmandsklassen; thi den kan lade sine Børn gaa i Skole og dog benytte de Timer, den øvrige Tid afgiver, til at lade Børnene tage fat paa Et eller Andet. Det maa det ærede Medlem endelig ikke glemme, at den Fattige har ikke det Ringeste at anvende sine Børns Tid til, naar han ikke sørger for, at de komme i en tjenende Stilling; thi man kan aldeles ikke, som det ærede Medlem vil, sammenligne dem med de Børn, der bo paa en Plads, hvor de kunne anvendes til Fabrikvirksomhed. Det vil altid blive den Fattige en Umulighed at faae sine Børn anvendte paa Landet, naar de ikke ere i en fast tjenende Stilling; han kan aldeles ikke faae dem anbragte timevis. Og naar det ærede Medlem saa til Slutning kom til det Resultat, at det dog til Syvende og sidst er Arbeidsgiverne, der skulle have Fortjenesten, saa kan jeg forsikre ham, at Arbeidsgiverne ikke i mindste Maade bekymre sig om, hvem de skulle faae til at udføre deres Gjerning. Det ligger dem saa lidt paa Sinde, at der aldeles ikke kan være Tanke om at komme dem i Møde i den Sag. Men hvad det ærede Medlem ikke maa glemme er selve Familien, og naar det ærede Medlem saa tidt paaftaar, at det ikke kan være Hensigten, at Familien skal drage Nytte af Børnenes Arbejde, saa er det en Dpfattelse, som ikke hidtil har været gjældende, og som aldrig med nogen som helst Grund eller Ret kan gjøres gjældende. Børnene ere i et saa intimt Forhold til Familien, er en saa integrerende Del af den, at det ikke paa nogen Maade maa misundes Forældrene, at de anvende deres Børn ogsaa i den Retning, at de tjene en Del til den daglige Fornødenhed. Det er en sund, rigtig og god Tanke at vænne Børnene til fra den tidligere Alder af at vide, at for at leve hører der til, at de skulle have Tøde og Klæder, og det er langt bedre at vænne dem i Tide til at tage Del i Virksomheden derfor end at vænne dem til at gaa i Skole, om det saa var indtil Tyveaarsalderen, uden at vænne dem til at være opmærksomme paa, at der skal Noget til at leve af. Det var egentlig det, jeg ikke vilde unblade at sige til det ærede Medlem, at jeg synes, at i sin store

Kjærlighed til at faae Børnene underviste glemmer han saa Meget, som paa ingen mulig Maade kan og bør overjes.

Krieger: Det er navnlig de Yttringer, som faldt ikke fra den ærede sidste Taler, men under det Ordskifte, som fandt Sted mellem tvende andre Medlemmer af Udvalget, der foranledigede mig til at yttre nogle Ord. Jeg veed af egen Udvalgs erfaring, at man sætter Pris paa, at der fra andre Sider end fra selve Udvalgets Medlemmer falder Yttringer, der vidne om, at der er opmærksomme Tilhørere. Jeg vil paa ingen Maade gaa dybt ind paa det mellem de tvende ærede Medlemmer gjentagne Gange forhandlede Spørgsmaal, men den ærede Landssthingsmand lige over for mig (S. Pedersen) henviste som det tilstrækkelige Pant paa den attraaede Lighed, om jeg saa maa sige, til det fælles Maal, der var opstillet for de forskjellige Børn i Skolen. Men der tror jeg netop, at den ærede Landssthingsmand vistnok mod sin Hensigt netop lagde Fingeren paa det ømme Punkt ved hele Forslaget. Jeg tror, at her er et Punkt, som ved Sagens senere Overveelse nødvendig maa komme under en ny Behandling. Det er meget vanskeligt at skjønne, og jeg vil paa ingen Maade forsøge at udtale nogen bestemt Mening om, hvorledes dette Forslag, hvis det væsentlig uforandret blev til Lov, vilde virke. Vi saane tilstrækkelig Oplysning om, hvad der er udrettet for Liden ved den gjældende Lovgivning, og Love af den Art, som vi her forhandle, saadanne administrative Love faae desuden deres virkelige Betydning langt mere ved den Maade, hvorpaa de føres ud i Livet, end ved det, de umiddelbart indeholde. Derfor er det saa vanskeligt at have nogen paalidelig Dom om Betydningen af det, der ligger for; man kan der for en Del kun gaa efter et vist Skjøn, for en Del maa man vel og tage Hensyn til Sagkyndiges Mening. Jeg kan her sige, at, medens man her i Thinget har anset det for giwet, at f. Ex. Forslagets Ordning med Forskoler vilde indeholde et stort Fremskridt, saa kjender jeg kyndige Mænd, Mænd, som have stor Indsigt og Erfaring i disse Forhold, der ere af den Mening, at, dersom ikke den hele Tanke gennemføres med ualmindelig Dydgtighed og Interesse, maa det bestryktes, at den nævnte Ordning vil medføre et ikke ringe Tilbagefald. Dette være nu, som det vil; men een Ting tror jeg at kunne se klart, allerede som det nu foreligger. Jeg kan ikke forstaa, hvorledes

Rettelse.

Sp. 568, L. 21 f. n.: „offlige“ las: „vestlige“.